

Piezīmes un atsaucis Natura 2000 teritorijas līmeņa aizsardzības mērķa (CO) noteikšanai: datu izvēle un eksperta pieņēmumi

Sugas kods:	1617
Suga:	<i>Angelica palustris</i>
Natura 2000 teritorijas kods:	LV0301700
Natura 2000 teritorijas nosaukums:	Piejūra
Eksperts(i):	Linda Uzule
Darbs pabeigts:	20.04.2022.
Vispārējās piezīmes:	<p>Purva zirdzenes jeb purva mātsaknes pamatareāls ietver izklaidus populācijas Vācijā, Polijā, Čehijā, Slovākijā, Ungārijā, Rumānijā, Baltkrievijā, Latvijā, Igaunijā un Krievijā. Populācijas lielākoties ir nelielas, mazskaitlīgas, ko galvenokārt izraisījusi raksturīgo dzīvotņu izzušana, kā arī samazināta sugas ģenētiskā daudzveidība (Dittbrenner et al., 2005). Latvijā purva zirdzene sastopama tikai dažās vietās – Rīgas līča A krastā starp Kuivižiem un Ainažiem, pie Lielupes grīvas, Vecdaugavas salā un Ķīšezera krastā. Visas zināmās purva zirdzenes atradnes ir īpaši aizsargājamo teritoriju Natura 2000 tīklā, dabas teritorijās – “Lielupes grīvas pļavas”, “Piejūra”, “Vecdaugava”, “Jaunciems” un “Randu pļavas”.</p>

Lauks	Paskaidrojums
CV_USE	<p>330</p> <p>Aprēķinos izmantoti dati no 2021.g. sugas uzskaites, kas veikta projekta “Projektā “Dabas skaitīšana” konstatēto Biotopu direktīvas II un IV pielikuma vaskulāro augu un sūnu sugu atradņu inventarizācija un monitorings” ietvaros (Latvijas Dabas., 2021). 2021.g. sugas uzskaitē populācijas minimālais vērtējums (<i>Pop min</i>) ir 307 indivīdi, bet maksimālais vērtējums (<i>Pop max</i>) – 330 indivīdi. Pieņemts lēmums aprēķinos izmantot populācijas maksimālo vērtējumu.</p> <p>Suga DP “Piejūra” teritorijā monitorēta gan pirmajā monitoringa periodā (2011., 2012. gads) gan otrajā monitoringa periodā (2015. gads). 2011., 2012. gada uzskaitē purva zirdzenes minimālais populācijas vērtējums novērtēts ar 280 indivīdiem, bet maksimālais vērtējums ar 5000 indivīdiem. Savukārt 2015. gada uzskaitē minimālais populācijas lielums ir 299 indivīdi, bet maksimālais populācijas lielums ir 360 indivīdi (Latvijas Dabas., 2021).</p> <p>2018. un 2019. gadā DP “Piejūra” veikta dabas vērtību inventarizācija dabas aizsardzības plāna izstrādes vajadzībām, tomēr detalizēta purva mātsaknes uzskaitē netika veikta (Elksne un Biseniece, 2019; Latvijas Dabas., 2020).</p>

Lauks	Paskaidrojums																		
	<p>2021. gadā sugas uzskaiti DP “Piejūra” projekta “Projektā “Dabas skaitīšana” konstatēto Biotopu direktīvas II un IV pielikuma vaskulāro augu un sūnu sugu atradņu inventarizācija un monitorings” ietvaros veikusi R. Sniedze - Kretalova. Populācijas minimālais lielums novērtēts ar 307 indivīdiem, bet maksimālais lielums ar 330 indivīdiem (Latvijas Dabas., 2021).</p> <p>Aprēķinos nav izmantoti N2000 SDF dati, jo pieejami jaunāki dati no sugas uzskaites 2021. gadā. N2000 SDF ir informācija no 2015. gada sugas uzskaites monitoringa.</p>																		
Unit_CV	Indivīdi																		
Habitat	<p>Cits</p> <p>Dabas parka “Piejūra” teritorijā purva zirdzene sastopama gan ES aizsargājamā biotopā 1630* <i>Piejūras zālāji</i>, gan vietās, kas neatbilst ES aizsargājamā biotopa statusam (informācija no DDPS “Ozols”, tādēļ laukā “Habitat” atzīmēts “cits”).</p>																		
Annex I	Na																		
Annex I_area_USE	Na																		
Other_area_USE	<p>9,0</p> <p>Suga teritorijā laika periodā no 2015. – 2021. gadam sastopama trīs poligonos pie Buļļupes ietekas Lielupē, kuru kopējā platība ir 5,67 ha. Sugas dzīvotnes laukumu platība noteikta LatViaNature projekta izstrādātajā Augu monitoringa rīkā (1. pielikuma 1. attēls). 2011., 2012. gada monitoringa anketās norādīts, ka purva zirdzene sastopama arī poligonā (platība 3,33 ha), kas atrodas tālāk uz Austrumiem (1. pielikuma 2. attēls), tomēr nevienā no vēlāk veiktajām uzskaitēm suga šajā poligonā nav konstatēta. Iespējams, ka uzskaites laikā tā sajaukta ar dižzirdzeni <i>Angelica archangelica</i> (Latvijas Dabas., 2021). Biotops ir piemērots un tajā notiek biotopa atjaunošanas darbi un tas tiek noganīts ar Latvijas Dabas fonda mobilo ganāmpulku (Latvijas Dabas., 201), tādēļ nav izslēgts, ka purva zirdzene šajā poligonā tuvākajā laikā varētu parādīties, tādēļ pašreizējos sugas dzīvotnes laukuma platības aprēķinos ietverts arī šis poligons.</p>																		
OK_DEN	<p>Purva zirdzenes populāciju blīvumi (blīvuma vienība ir indivīdi/ha) Natura 2000 teritorijās redzami zemāk esošajā tabulā. Ar zaļo krāsu tabulā attēlots eksperta noteiktais optimālais blīvums, bet ar oranžo krāsu attēlota konkrētā Natura 2000 teritorija.</p> <table><tr><th>N2000 teritorija</th><th>CV_DEN</th><th>Blīvums</th></tr><tr><td>Randu pļavas</td><td>304</td><td>Augsts</td></tr><tr><td>Lielupes grīvas pļavas</td><td>59</td><td>Optimāls</td></tr><tr><td>Piejūra</td><td>37</td><td>Zems</td></tr><tr><td>Vecdaugava</td><td>12</td><td>Zems</td></tr><tr><td>Jaunciems</td><td>7</td><td>Zems</td></tr></table>	N2000 teritorija	CV_DEN	Blīvums	Randu pļavas	304	Augsts	Lielupes grīvas pļavas	59	Optimāls	Piejūra	37	Zems	Vecdaugava	12	Zems	Jaunciems	7	Zems
N2000 teritorija	CV_DEN	Blīvums																	
Randu pļavas	304	Augsts																	
Lielupes grīvas pļavas	59	Optimāls																	
Piejūra	37	Zems																	
Vecdaugava	12	Zems																	
Jaunciems	7	Zems																	
OPT_DEN	<p>Par optimālo blīvumu izraudzīts DL “Lielupes grīvas pļavas” blīvums – 59. DL “Lielupes grīvas pļavas” skaita ziņā ir bagātākā purva zirdzenes atradne valstī (Latvijas Dabas., 2021). DP “Piejūra” blīvums ir augstāks par DL “Vecdaugava” un DL “Jaunciems” blīvumu, bet arī nepietiekami augsts.</p>																		
OK_NEW	<p>Nē.</p> <p>Nav nepieciešams veidot jaunus biotopus, bet nodrošināt, lai labā kvalitātē saglabātos esošie biotopi.</p>																		
AREA_NEW	0																		

Lauks	Paskaidrojums
OK_INT	Nē
IND_INT	0
Papildus nosacījumi	Visos purva zirdzenes dzīvotnes laukumos nepieciešams nodrošināt ekstensīvu apsaimniekošanu (noganīšanu un applāušanu pēc noganīšanas). Viens no zālājiem patlaban tiek pārāk intensīvi apsaimniekots – plauts kā mauriņš. Šajā zālājā pieņemamāks apsaimniekošanas veids būtu zālāja plaušana ne biežāk kā trīs reizes sezonā (Latvijas Dabas..., 2021).
Cits lauks	

Izmantotā literatūra

Dabas aizsardzības pārvaldes Augu monitoringa rīks.

Dabas aizsardzības pārvaldes Dabas datu pārvaldības sistēma “Ozols”.

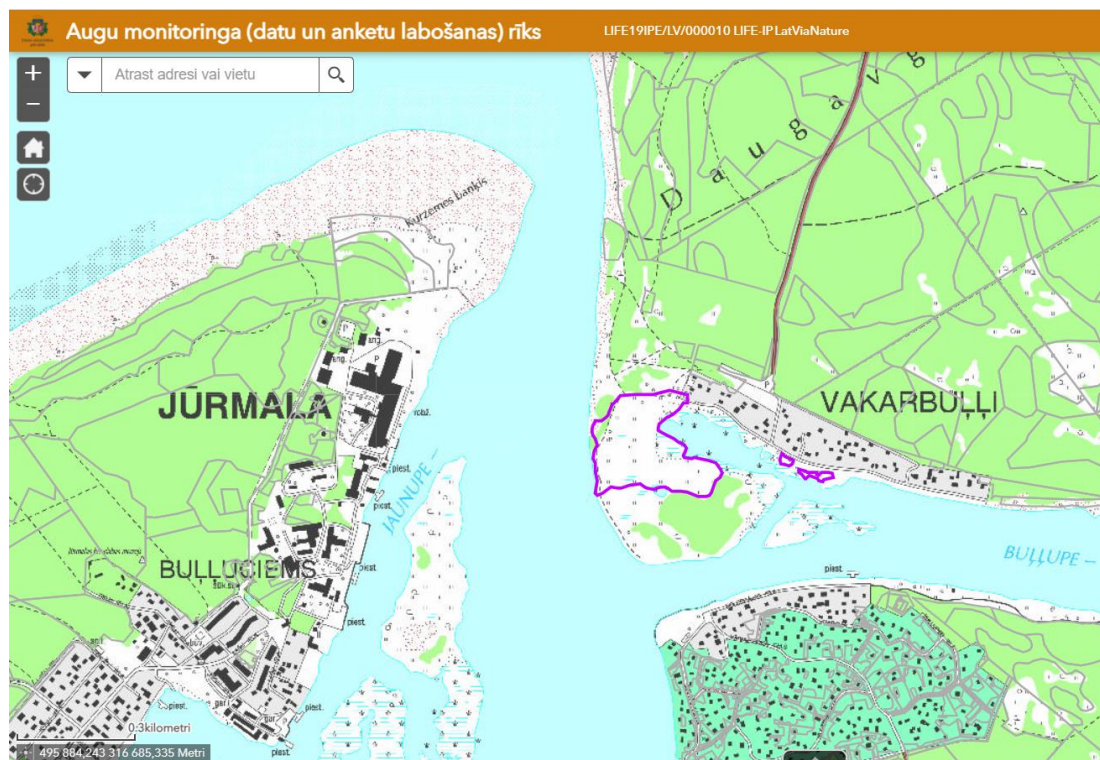
Dittbrenner, A., Hensen, I., Wesche, K. 2005. Genetic structure and random amplified polymorphic DNA diversity of the rapidly declining *Angelica palustris* (Apiaceae) in Eastern Germany in relation to population size and seed production. Plant Species Biol 20:191–200.

Elksne, S., Biseniece, E. 2019. Sertificēta sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperta atzinums Nr. SE120-2019/6 par dabas parku “Piejūra”. 20 lpp.

Latvijas Dabas fonds. 2020. Dabas parka “Piejūra” dabas aizsardzības plāns. Rīga. 340 lpp.

Latvijas Dabas fonds. 2021. Vaskulāro augu un sūnu sugu monitorings un inventarizācija Natura 2000 teritorijās un ārpus tām 2021. gadā. Rīga, 249 lpp.

Natura 2000 SDF – Piejūra. Skatīts 30.03.2022. Pieejams: <https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=LV0301700>

1.attēls. Ekrānšāviņš no LatViaNature projektā izstrādātā Augu monitoringa rīka. Ar violeto kontūru kartē attēloti purva zirdzenes dzīvotnes laukumi DP “Piejūra”. Ekrānšāviņš uzņemts 30.03.2022.

2.attēls. Ekrānšāviņš no LatViaNature projektā izstrādātā Augu monitoringa rīka. Ar violeto kontūru kartē attēlots poligons, kur 2011., 2012. gada sugas uzskaitē konstatēta purva zirdzene, bet vēlākajos uzskaites gados suga nav konstatēta. Ekrānšāviņš uzņemts 30.03.2022.